

2. Онопрієнко О. В. Управління проектною діяльністю молодших школярів / О. В. Онопрієнко // Навчання і виховання учнів 4 класу: методичний посібник для вчителів / упор. О. Я. Савченко. – К. : Початкова школа, 2005. – С. 53 – 54.
3. Яцишин Р. Метод проектів у художньо-естетичному вихованні учнів / Р. Яцишин // Мистецтво та освіта. – 2009. – № 1. – С.11 – 13.
4. Застосування методу проектів на уроках художньо-естетичного циклу. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: docgiasne.edu.kh.ua/Files/downloads/застосування_20методу_проектів.doc, вільний.

УДК 37.012

МАЛЯРЧИК Ю.Ю.
МАЙБОРОДА І.Е.,
Мукачівський державний університет, Україна

РОЗВИТОК НАОЧНО-ОБРАЗНОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

Однією з фундаментальних особливостей людського інтелекту людини є створення образів і оперування ними. Здібності до оперування образами розвинуті у різних людей неоднаково і мають індивідуальний характер. Завдяки цим задаткам людина спроможна аналізувати, планувати, передбачати результати та вносити корективи у свої дії. Значення образного мислення зростає з підвищенням теоретичного змісту наукових знань у багатьох видах професійної діяльності людини. Формування образного та просторового - мислення є фундаментальною основою, що поєднує різні види трудової та учбової діяльності. Широке використання просторового мислення у різних сферах науки і техніки в тому числі і в трьохвимірному комп'ютерному моделюванні підкреслює важливість даної проблеми [1]. Відповідно до цього, одним із важливих завдань художньо – творчого розвитку молодших школярів є розвиток образного мислення.

Своєрідністю образного мислення молодшого школяра є його наочно-дійовий характер. Формуючи образне мислення учнів означає виховувати потребу в знаннях, збагачувати дітей системою знань, умінь і навичок, сучасними способами пізнання навколишнього світу. Зараз, як ніколи, нашій країні потрібні люди, які вміють образно мислити. Одноманітне, шаблонне повторення одних і тих же дій відвертає потяг до навчання. Діти позбавляються радості відкриття і поступово можуть втратити здатність до творчості. Головна мета – формування у дитини умінь керувати процесами творчості: фантазуванням, розумінням закономірностей, розв'язанням складних проблемних ситуацій.

З метою формування в молодших школярів наочно-образного мислення на уроці образотворчого мистецтва в темі «Аплікація» вчитель використовує різноманітні види роботи, зокрема вправи на розвиток образного мислення. Наприклад, білий аркуш певної форми (вирізаної чи утвореної обриванням країв) педагог вмочує у воду і, струснувши краплини, прикладає до класної дошки. Біла пляма на темному тлі дошки привертає увагу школярів, вони починають мимоволі роздивлятися її, спостерігати за діями педагога і, як правило, активно реагують на запитання: «Придивіться, щось вам це нагадує?». Розпочинається жвавий процес

висловлення своїх асоціацій. Коли активність учнів спадає, педагог поживляє дискусію наступним запитанням: «Пофантазуйте: якщо трохи домалювати, на що вийде схожим це зображення?» Це стимулює молодших школярів висловлюватися. На підтвердження висловлених дітьми варіантів учитель до силуетної плями на дошці мокрим пензлем чи крейдою швидко домальовує лінії різної товщини й довжини. Наступним етапом стає додавання до вже знайомої форми нової: «А якщо ось тут додати овальну – форму?» Потім одним мазком пензлячичкрейдою додається лінія, подібна до довгої шиї. Учні одразу ж помічають схожість із качкою. Гра продовжується наступним запитанням: «А якщо нашу базову форму розташувати майже вертикально, а меншу овальну форму (голову качки) посунути вище від уявного тулуба?» Якщо учні ще не впізнали лелеку, учитель може загострити їхнє сприймання допоміжними запитаннями й домалювати кілька ліній: «Спробуймо додати довгий дзьоб і шию». Так біла паперова форма на очах молодших школярів легко змінюється, трансформується в різні предмети, перетворюється на тварин та інших істот, у цьому дійстві присутній ефект мультиплікації. Як бачимо, нові знання засвоюються швидко завдяки динамічній демонстрації матеріалу з мінімальним поясненням учителя й елементами гри. Поступово діти переходять від зображування зовнішніх ознак до глибокого розуміння принципу будови того чи іншого об'єкта, підкреслюють найінформативніші риси створюваного образу.

Наступним важливим кроком стає практична художня діяльність самих учнів, які можуть індивідуально трансформувати надані їм форми – прикладаючи їх до темного аркуша, вони зможуть домальовувати лінії, штрихи, створюючи художні образи. Виділення окремих елементів дозволяють дитині поєднувати деталі різних художніх образів, вигадувати нові, фантастичні об'єкти або уявлення. Формуючи образне мислення, школярі зіставляють та порівнюють уявлення про видозміни однієї й тієї самої форми: птахи відрізняються довжиною тіла, шиї, формою хвоста, просторовим розміщенням частин. Поступово діти переходять від зображення зовнішніх ознак до глибокого розуміння принципу будови того чи іншого об'єкта, підкреслюють найістотніші риси створюваного образу

Якщо педагоги ставляться до створення учнями малюнків, об'ємних зображень з паперу чи виробів із глини як до художнього процесу, то не варто понад усе намагатися навчити їх зображати предмет «як живий», адже авторська зміна форми, її легка деформація є в мистецтві одним із художніх прийомів підсилення виразності образу[2].

Таким чином, ігри – вправи із силуетними формами на уроках образотворчого мистецтва під час виконання аплікації активізують уяву школярів, розвивають наочно – образне мислення, мовлення, що сприяє збагаченню художніх образів у процесі виконання творчих завдань.

Список використаних джерел

1. Подволоцька О. Уроки образотворчого мистецтва як формуючий аспект просторового мислення школярів [Електронний ресурс] / О. Подволоцька. / – Режим доступу: www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe, вільний.

ДО ПИТАННЯ СУЧАСНОЇ ПІДГОТОВКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО ФАХІВЦЯ

Сучасні дослідники говорять про необхідність формування окрім професійної компетентності ще так звану соціальну компетентність фахівця, розуміючи під нею сукупність знань, умінь і навичок, необхідних особі для успішної взаємодії з іншими людьми в соціумі (у сім'ї, трудовому колективі, малій групі, тощо), розробляються психолого-педагогічні засоби і умови соціального становлення школярів, робітників і фахівців середньої ланки, фахівців вищої кваліфікації [1; 2; 3; 4].

Загальновідомо, що в останні роки однією з парадигм розвитку педагогічного знання стало особистісно-орієнтоване навчання, педагогіка індивідуальності. У цих концепціях увага акцентується на формуванні особистих і індивідуальних властивостей і якостей людини, майбутнього фахівця, його, особистісні і індивідуальні компетентності.

Так, одні дослідники говорять про професійну, інші – соціальною, а треті – особистісну компетентності майбутніх фахівців. При цьому в кожному з підходів робиться акцент лише на одній стороні проблеми, інші залишаються в тіні. Такі підходи виправдані, оскільки дослідник не може охопити одночасно усі аспекти, пов'язані з вимогами до майбутнього фахівця. В той же час в реальній практиці підготовки фахівців орієнтація на реалізацію таких моноорієнтованих моделей (формування або професійної, або соціальної, або особової компетентності) веде до того, що, наприклад, випускник професійного учбового закладу може мати глибокі і широкі професійні знання і уміння, але одночасно зазнавати серйозні проблеми, наприклад, у сфері взаємодії з людьми.

Ми вважаємо, що підготовка сучасного фахівця повинна орієнтуватися на формування в єдності його компетентності у різних сферах: професійній, соціальній і особистісній. Тільки інтеграція професійної, соціальної і особової компетентності може забезпечити сучасному випускникові вищого навчального закладу конкурентоспроможність на сучасному ринку праці.

Конкурентоспроможність фахівця ми розуміємо як відносну і узагальнену характеристику випускника вищого навчального закладу, таку, що є результатом інтеграції його професійної, соціальної і особової компетентності, що забезпечує йому впевненість в своїх силах і здатність витримувати конкуренцію на ринку праці порівняно з випускником аналогічних навчальних закладів.

Конкурентоздатний фахівець – це професіонал, що готовий адекватно ситуації і часу знайти оптимальний і ефективний метод рішення і виконання поставленого завдання.

Які ж якості повинен мати сучасний конкурентоспроможний випускник ВНЗ?

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>